

Vergaderjaar 2023–2024

32 011

Tabaksbeleid

F

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 3 september 2024

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport¹ heeft met belangstelling kennisgenomen van de brief van 7 juni 2024 waarin het ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit in verband met de invoering van standaardverpakkingen voor sigaren en elektronisch dampwaar wordt aangeboden.²

Naar aanleiding hiervan is op 4 juli 2024 een brief gestuurd aan de Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport.

De Staatssecretaris heeft op 27 augustus 2024 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
De Boer

¹ Samenstelling:

Van Wijk (BBB), Van Knapen (BBB), Lieverse (BBB) Janssen-van Helvoort (GroenLinks-PvdA), Van Gorp (GroenLinks-PvdA) (*ondervoorzitter*), Fiers (GroenLinks-PvdA), Roovers (GroenLinks-PvdA), Thijssen (GroenLinks-PvdA), Geerdink (VVD), Kaljouw (VVD), Klip-Martin (VVD), Prins (CDA) (*voorzitter*), Bakker-Klein (CDA), Moonen (D66), Van Meenen (D66), Bezaan (PVV), Koffeman (PvdD), Baumgarten (JA21), Van Aelst-Den Uijl (SP), Talsma (CU), Van den Oetelaar (FVD), De Vries (SGP), Perin-Gopie (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

² *Kamerstukken I 2023/24, 32 011, E.*

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport

Den Haag, 4 juli 2024

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft met belangstelling kennisgenomen van de brief van 7 juni 2024 waarin het ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit in verband met de invoering van standaardverpakkingen voor sigaren en elektronisch dampwaar wordt aangeboden.³ De leden van de fracties van de **BBB**, **VVD** en **PVV** hebben naar aanleiding hiervan nog enkele vragen.

Vragen van de leden van de fractie van de BBB:

De leden van de fractie van de BBB hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit. Zij juichen toe dat er stappen worden ondernomen om roken tegen te gaan en zij staan dan ook positief tegenover het ontwerpbesluit, maar hebben wel enkele zorgen. De concrete maatregelen zijn nog niet bekend, omdat daarvoor nog een ministeriële regeling moet worden opgesteld. Wel is al bekend dat daarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de regeling die geldt voor sigaretten.

In het ontwerpbesluit wordt erkend dat het aanpassen van de verpakkingen implicaties kan hebben voor de producenten van sigaren en elektronische dampwaar. De leden van de fractie van de BBB constateren echter dat achterwege wordt gelaten wat die implicaties dan kunnen zijn. Zij achten die wel relevant om af te wegen. Voorts menen deze leden dat de aard van de verpakking ook relevant is voor de kwaliteit en houdbaarheid van de sigaren. Deze leden vinden het daarom logisch dat er qua verpakking een uitzondering gemaakt dient te worden voor sigaren.

Waar sigaretten veelal in het buitenland worden geproduceerd, kennen we in Nederland lokale sigarenspecialzaken die voor werkgelegenheid zorgen en bijdragen aan de economie door een luxeproduct te ontwikkelen voor bewuste rokers. Sigaretten die in Nederland worden geproduceerd worden grootschalig geproduceerd en afgezet, terwijl sigaren kleinschalig en soms nog met de hand worden vervaardigd. Het ontwerpbesluit gaat daarom voor een groot gedeelte over een lokaal ambacht met een beperkt afzetgebied. Naar de mening van de leden van de BBB-fractie zijn aanbieders van sigaren daarmee qua aard en omvang anders dan aanbieders van sigaretten of elektronische dampwaren. Daarom stellen de leden van de fractie van de BBB u de volgende vragen:

Is bekend hoeveel van de lokale sigarenfabrikanten of specialzaken door deze wetswijziging niet langer in staat zijn om hun zaak rendabel te exploiteren?

Kunt u aangeven in hoeverre er in het ontwerpbesluit rekening is gehouden met de handelsbelemmering die dit besluit tot gevolg heeft richting kleine sigarenproducenten uit onder andere het Caribisch gebied en Europa?

Hoe beziet u de voorraadproblemen met betrekking tot het gereedmaken van het product en lege verpakkingsmaterialen?

³ *Kamerstukken I 2023/24, 32 011, E.*

Sigaren zijn geen eenduidige tabaksproducten maar kennen een grote variatie aan vormen en maten. Op welke wijze wordt rekening gehouden met de diversiteit aan sigaren die worden geproduceerd?

Bent u bekend met de grote invloed die de verpakking van een sigaar kan hebben op haar kwaliteit?

Blijft het voor sigarenfabrikanten mogelijk om de unieke signatuur van hun sigaren te waarborgen door het gebruik van verpakkingsmaterialen die ten goede komen aan de kwaliteit van de sigaar?

De voorgestelde inwerkingtreding per 1 januari 2025 lijkt de leden van de BBB-fractie nauwelijks haalbaar. Wordt een overgangstermijn gegeven, zodat sigarenfabrikanten hun huidige voorraad verpakkingen op kunnen maken en zich kunnen voorbereiden op de nieuwe verpakkingen?

Voorts stellen de leden van de fractie van de BBB nog enkele aanpalende vragen:

Kunt u aangeven waarom het ontwerpbesluit een koppeling heeft gemaakt tussen vapes en sigaren, gezien de enorme verschillen tussen deze categorieën qua doelgroep, gebruik en productieproces?

Waarom is er geen koppeling gemaakt tussen pijptabak (een categorie die wordt uitgezonderd in het ontwerpbesluit) en sigaren, waarbij de verschillen tussen deze categorieën qua doelgroep, gebruik en productieproces veel dichter bij elkaar liggen en in Europa deze categorieën al onder een uitzonderingsbeleid vallen?

Hoe verklaart u de besluitvorming ten aanzien van dit ontwerpbesluit, terwijl dit besluit momenteel TRIS-genotificeerd is in de Europese Unie en mogelijk tot handelingsbelemmeringen leidt vanuit andere lidstaten met betrekking tot de import?

In hoeverre is er een aanvullende TRIS-notificatie vereist om de nadere verpakkingseisen voor wat betreft de sigarenindustrie – met haar zeer specifieke productiekenmerken (veel variatie qua modellen, smaken, origine, verpakkingssoorten, verpakkingsmaterialen, geproduceerd in kleine oplages etc.) – te controleren binnen de Europese Unie? En wat is hier de huidige status van?

Vragen van de leden van de fractie van de VVD:

De leden van de fractie van de VVD hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit. In dit besluit wordt onder andere de verpakking van rookwaren, in het bijzonder van sigaren, geregeld. De sigarenbranche wordt geconfronteerd met een periode van een half jaar om de nieuwe verpakkingen in te voeren. De sigarenbranche vindt dit een veel te korte periode en acht zichzelf hier niet toe in staat.

Wat is uw mening over deze invoeringstermijn van een half jaar?

De leden van de fractie van de VVD kijken met interesse uit naar uw antwoord.

Vragen van de leden van de fractie van de PVV:

Op welke wijze wordt gemonitord of voorliggend ontwerpbesluit het gewenste positieve effect zal hebben en wat wordt gedaan als deze effecten achterblijven bij de verwachtingen?

Wat zijn de kosten voor de branche om de verpakkingen aan te passen en wat zijn de gevolgen voor eventuele werkgelegenheid in Nederland?⁴

Heeft de regering een gedegen en zo breed mogelijk onderzoek uitgevoerd naar de impact van gestandaardiseerde verpakkingen op de sigarensector? Zo nee, wat waren de redenen om dit onderzoek niet te houden en zo ja, wat waren de uitkomsten van het onderzoek?⁵

Kunt u aangeven wat voorliggend ontwerpbesluit precies gaat bijdragen aan het tegengaan van instroom en verkoop van illegale e-sigaretten via de zwarte markt, alsmede wat de resultaten zijn van de huidige maatregelen om de illegale instroom en verkoop tegen te gaan?⁶

De leden van de fractie van de PVV ontvangen op bovenstaande vragen graag een gemotiveerd antwoord.

De leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 30 augustus 2024.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Greet Prins

⁴ De leden van de PVV-fractie verwijzen in dit verband naar de volgende passages uit de concept nota van toelichting, bijlage bij brief van de Staatssecretaris van VWS met Aanbieding ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit in verband met de invoering van standaardverpakkingen voor sigaren en elektronisch dampwaar, «Als onderdeel ... en proportioneel» (p. 13) en «In onderstaand schema ... € 207.576,- (p. 15).

⁵ Ibid., «Net als ... worden gemeten» (p. 6).

⁶ Ibid., «In antwoord ... wordt teruggedrongen» (p. 17).

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS JEUGD, PREVENTIE EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 augustus 2024

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen en opmerkingen van de vaste commissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in het kader van het schriftelijk overleg inzake het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit in verband met de invoering van standaardverpakkingen voor sigaren en elektronisch dampwaar.

De Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport,
V.P.G. Karremans

Inhoudsopgave	blz.
I. Vragen vanuit de fracties	6
Vragen van de leden van de BBB-fractie	6
Vragen van de leden van de VVD-fractie	7
Vragen van de leden van de PVV-fractie	7
II. Reactie van de Staatssecretaris	8

I. Vragen vanuit de fracties

Vragen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de fractie van de BBB hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit. Zij juichen toe dat er stappen worden ondernomen om roken tegen te gaan en zij staan dan ook positief tegenover het ontwerpbesluit, maar hebben wel enkele zorgen. De concrete maatregelen zijn nog niet bekend, omdat daarvoor nog een ministeriële regeling moet worden opgesteld. Wel is al bekend dat daarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de regeling die geldt voor sigaretten.

In het ontwerpbesluit wordt erkend dat het aanpassen van de verpakkingen implicaties kan hebben voor de producenten van sigaren en elektronische dampwaar. De leden van de fractie van de BBB constateren echter dat achterwege wordt gelaten wat die implicaties dan kunnen zijn. Zij achten die wel relevant om af te wegen. Voorts menen deze leden dat de aard van de verpakking ook relevant is voor de kwaliteit en houdbaarheid van de sigaren. Deze leden vinden het daarom logisch dat er qua verpakking een uitzondering gemaakt dient te worden voor sigaren. Waar sigaretten veelal in het buitenland worden geproduceerd, kennen we in Nederland lokale sigarenspecialzaken die voor werkgelegenheid zorgen en bijdragen aan de economie door een luxeproduct te ontwikkelen voor bewuste rokers. Sigaretten die in Nederland worden geproduceerd worden grootschalig geproduceerd en afgezet, terwijl sigaren kleinschalig en soms nog met de hand worden vervaardigd. Het ontwerpbesluit gaat daarom voor een groot gedeelte over een lokaal ambacht met een beperkt afzetgebied. Naar de mening van de leden van de BBB-fractie zijn aanbieders van sigaren daarmee qua aard en omvang anders dan aanbieders van sigaretten of elektronische dampwaren. Daarom stellen de leden van de fractie van de BBB u de volgende vragen:

Is bekend hoeveel van de lokale sigarenfabrikanten of specialzaken door deze wetwijziging niet langer in staat zijn om hun zaak rendabel te exploiteren?

Kunt u aangeven in hoeverre er in het ontwerpbesluit rekening is gehouden met de handelsbelemmering die dit besluit tot gevolg heeft richting kleine sigarenproducenten uit onder andere het Caribisch gebied en Europa?

Hoe beziet u de voorraadproblemen met betrekking tot het gereedmaken van het product en lege verpakkingsmaterialen?

Sigaren zijn geen eenduidige tabaksproducten maar kennen een grote variatie aan vormen en maten. Op welke wijze wordt rekening gehouden met de diversiteit aan sigaren die worden geproduceerd?

Bent u bekend met de grote invloed die de verpakking van een sigaar kan hebben op haar kwaliteit?

Blijft het voor sigarenfabrikanten mogelijk om de unieke signatuur van hun sigaren te waarborgen door het gebruik van verpakkingsmaterialen die ten goede komen aan de kwaliteit van de sigaar?

De voorgestelde inwerkingtreding per 1 januari 2025 lijkt de leden van de BBB-fractie nauwelijks haalbaar. Wordt een overgangstermijn gegeven, zodat sigarenfabrikanten hun huidige voorraad verpakkingen op kunnen maken en zich kunnen voorbereiden op de nieuwe verpakkingen?

Voorts stellen de leden van de fractie van de BBB nog enkele aanpalende vragen:

Kunt u aangeven waarom het ontwerpbesluit een koppeling heeft gemaakt tussen vapes en sigaren, gezien de enorme verschillen tussen deze categorieën qua doelgroep, gebruik en productieproces?

Waarom is er geen koppeling gemaakt tussen pijptabak (een categorie die wordt uitgezonderd in het ontwerpbesluit) en sigaren, waarbij de verschillen tussen deze categorieën qua doelgroep, gebruik en productieproces veel dichterbij elkaar liggen en in Europa deze categorieën al onder een uitzonderingsbeleid vallen?

Hoe verklaart u de besluitvorming ten aanzien van dit ontwerpbesluit, terwijl dit besluit momenteel TRIS-genotificeerd is in de Europese Unie en mogelijk tot handelingsbelemmeringen leidt vanuit andere lidstaten met betrekking tot de import?

In hoeverre is er een aanvullende TRIS-notificatie vereist om de nadere verpakkingseisen voor wat betreft de sigarenindustrie – met haar zeer specifieke productiekenmerken (veel variatie qua modellen, smaken, origine, verpakkingssoorten, verpakkingsmaterialen, geproduceerd in kleine oplages etc.) – te controleren binnen de Europese Unie? En wat is hier de huidige status van?

Vragen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de fractie van de VVD hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit. In dit besluit wordt onder andere de verpakking van rookwaren, in het bijzonder van sigaren, geregeld. De sigarenbranche wordt geconfronteerd met een periode van een half jaar om de nieuwe verpakkingen in te voeren. De sigarenbranche vindt dit een veel te korte periode en acht zichzelf hier niet toe in staat. Wat is uw mening over deze invoeringstermijn van een half jaar?

De leden van de fractie van de VVD kijken met interesse uit naar uw antwoord.

Vragen van de leden van de PVV-fractie

Op welke wijze wordt gemonitord of voorliggend ontwerpbesluit het gewenste positieve effect zal hebben en wat wordt gedaan als deze effecten achterblijven bij de verwachtingen?

Wat zijn de kosten voor de branche om de verpakkingen aan te passen en wat zijn de gevolgen voor eventuele werkgelegenheid in Nederland?⁷

Heeft de regering een gedegen en zo breed mogelijk onderzoek uitgevoerd naar de impact van gestandaardiseerde verpakkingen op de sigarensector? Zo nee, wat waren de redenen om dit onderzoek niet te houden en zo ja, wat waren de uitkomsten van het onderzoek?⁸

Kunt u aangeven wat voorliggend ontwerpbesluit precies gaat bijdragen aan het tegengaan van instroom en verkoop van illegale e-sigaretten via de zwarte markt, alsmede wat de resultaten zijn van de huidige maatregelen om de illegale instroom en verkoop tegen te gaan?⁹

De leden van de fractie van de PVV ontvangen op bovenstaande vragen graag een gemotiveerd antwoord.

II. Reactie van de Staatssecretaris

Vragen van de leden van de BBB-fractie

Is bekend hoeveel van de lokale sigarenfabrikanten of speciaalzaken door deze wetswijziging niet langer in staat zijn om hun zaak rendabel te exploiteren?

Belangrijk om te realiseren is dat dit ontwerpbesluit geen verkoopverbod instelt. Het rendabel exploiteren van een verkooppunt van sigaren hangt niet van deze maatregel af. Sigarenfabrikanten en speciaalzaken kunnen sigaren blijven verkopen, zij het in een standaardverpakking. Het blijft daarnaast mogelijk de merknaam en de merkvariant, de producentgegevens, de barcode en de inhoudsindicatie te vermelden op de verpakking. Het blijft voor verkopers en consumenten op de verpakking derhalve leesbaar welk (merk) sigaar er in de verpakking zit. Deze eisen, vergelijkbaar met die aan de standaardverpakking van sigaretten en shagtabak, zullen in een nog nader op te stellen regeling worden opgenomen.

Kunt u aangeven in hoeverre er in het ontwerpbesluit rekening is gehouden met de handelsbelemmering die dit besluit tot gevolg heeft richting kleine sigarenproducenten uit onder andere het Caribisch gebied en Europa?

In het ontwerpbesluit is rekening gehouden met mogelijke handelsbelemmeringen voor producenten in de Europese Unie. Producten uit het Caribisch gebied zijn gevestigd in zogenoemde derde landen, waarop het vrij verkeer van goederen niet van toepassing is. Op het vrij verkeer van goederen is nader ingegaan in hoofdstuk 5 van de toelichting. Artikel 24, tweede lid, van de Tabaksproductenrichtlijn staat het de lidstaten toe om onder bepaalde voorwaarden verdere voorschriften met betrekking tot de standaardisering van de verpakking van tabaksproducten te handhaven of in te voeren, voor zover het aspecten betreft die niet zijn geharmoniseerd door de richtlijn.¹⁰ De voorschriften aan verpakkingen van sigaren moeten gerechtvaardigd zijn op grond van de volksgezondheid, evenredig zijn en

⁷ De leden van de PVV-fractie verwijzen in dit verband naar de volgende passages uit de concept nota van toelichting, bijlage bij brief van de Staatssecretaris van VWS met Aanbieding ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit in verband met de invoering van standaardverpakkingen voor sigaren en elektronisch dampwaar, «Als onderdeel ... en proportioneel» (p. 13) en «In onderstaand schema ... € 207.576,- (p. 15).

⁸ Ibid., «Net als ... worden gemeten» (p. 6).

⁹ Ibid., «In antwoord ... wordt teruggedrongen» (p. 17).

¹⁰ Zie ook de punten 53 tot en met 55 van de considerans van de Tabaksproductenrichtlijn.

geen discriminatie of verkapte handelsbeperking tussen de lidstaten vormen. Evenals bij de invoering van neutrale verpakkingen voor sigaretten en shagtabak,¹¹ zijn de maatregelen met betrekking tot neutrale verpakkingen voor sigaren naar het oordeel van de regering, als die al handelsbelemmerend zouden zijn, gerechtvaardigd met het oog op een dwingende reden van algemeen belang en de hoge mate van bescherming van de volksgezondheid. In artikel 24, tweede lid, van de Tabaksproductenrichtlijn wordt de bescherming van de gezondheid expliciet als mogelijke rechtvaardigingsgrond benoemd. Lidstaten hebben grote beleidsvrijheid op het gebied van de volksgezondheid en het bepalen van het niveau van bescherming.¹² De regering wil inzetten op een hoog beschermingsniveau om in 2040 een rookvrije generatie te hebben gerealiseerd. Het is derhalve noodzakelijk om verdergaande eisen te stellen. Om die reden worden onder andere de in dit ontwerpbesluit voorgeschreven standaardverpakkingen voorgeschreven. Ook acht de regering het niet voldoende om e-sigaretten wel onder de nieuwe regels te brengen, en sigaren niet: de boodschap dat het niet om normale, maar schadelijke producten gaat, moet onverminderd gelden voor ál deze producten, en het gebruik van ál deze producten moet worden ontmoedigd. Het vrijstellen van enkele producten zou kunnen suggereren dat het gebruik van die producten niet, of minder schadelijk zou zijn. De standaard verpakkingseisen zullen gaan gelden voor alle sigaren en elektronische dampwaar die in Nederland in de handel worden gebracht, ongeacht de herkomst, de productiemethode, het verkooppunt of het merk, waardoor de maatregel zonder discriminatie wordt toegepast. Op grond van het voorgaande acht de regering deze maatregel in overeenstemming met het vrij verkeer van goederen zoals opgenomen in artikel 24, tweede lid, van de Tabaksproductenrichtlijn. Het maakt daarbij geen verschil of het om kleine of grote sigarenproducenten gaat.

Hoe beziet u de voorraadproblemen met betrekking tot het gereedmaken van het product en lege verpakkingsmaterialen?

De precieze regels die zullen gaan gelden voor de verpakkingen van sigaren en elektronisch dampwaar worden bij ministeriële regeling vastgesteld. Producenten en verkopers zullen voldoende tijd krijgen om zich aan te passen aan die nieuwe regels, zodat zij hun voorraden tijdig op orde kunnen brengen.

Sigaren zijn geen eenduidige tabaksproducten maar kennen een grote variatie aan vormen en maten. Op welke wijze wordt rekening gehouden met de diversiteit aan sigaren die worden geproduceerd?

De regels voor de verpakkingen zullen bij ministeriële regeling worden vastgesteld. Deze regels zullen in lijn zijn met de regels die voor verpakkingen van sigaretten en shagtabak gelden. Bij ministeriële regeling worden in ieder geval eisen gesteld aan de kleur van de verpakking, aanduidingen (zoals letters, cijfers of symbolen), de wijze waarop de kleur en de aanduidingen op de verpakking worden aangebracht en de vormgeving van de verpakking. De eisen die aan de verpakking voor de verschillende typen sigaren worden vastgesteld kunnen verschillen, omdat de verpakkingen van deze producten er verschillend uitzien.

¹¹ Besluit van 14 maart 2020, houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit in verband met de invoering van standaardverpakkingen voor sigaretten en shagtabak (Stb. 2020, 109), nota van toelichting, hoofdstuk 6, onder c.

¹² Bijvoorbeeld: Arrest van het Hof van Justitie 13 juli 2004, C-262/02, Commissie t. Frankrijk. Overweging 33.

Bent u bekend met de grote invloed die de verpakking van een sigaar kan hebben op haar kwaliteit?

Ja.

Blijft het voor sigarenfabrikanten mogelijk om de unieke signatuur van hun sigaren te waarborgen door het gebruik van verpakkingsmaterialen die ten goede komen aan de kwaliteit van de sigaar?

De regels voor de verpakking worden bij ministeriële regeling vastgesteld. Het voornemen is om regels ten aanzien van de kleur en de aanduidingen op de verpakking te stellen, maar niet ten aanzien van het materiaal van de verpakking. Het gebruik van verpakkingsmaterialen die ten goede komen aan de kwaliteit van de sigaar blijft derhalve toegestaan.

De voorgestelde inwerkingtreding per 1 januari 2025 lijkt de leden van de BBB-fractie nauwelijks haalbaar. Wordt een overgangstermijn gegeven, zodat sigarenfabrikanten hun huidige voorraad verpakkingen op kunnen maken en zich kunnen voorbereiden op de nieuwe verpakkingen?

In de ministeriële regeling, waarin de nadere eisen zullen worden gesteld aan de standaardverpakkingen van elektronische dampwaar en sigaren, zal een overgangsbepaling met een uitverkoopregeling worden opgenomen. Deze uitverkoopregeling zal een termijn bevatten die redelijk is om de voorraden van verpakkingen voor geproduceerde sigaren en elektronische dampwaar te kunnen verkopen. Deze termijn kan voor de verschillende producten verschillend worden vastgesteld.

Voorts stellen de leden van de fractie van de BBB nog enkele aanpalende vragen:

Kunt u aangeven waarom het ontwerpbesluit een koppeling heeft gemaakt tussen vapes en sigaren, gezien de enorme verschillen tussen deze categorieën qua doelgroep, gebruik en productieproces?

Sigaren kunnen net als e-sigaretten door de tabaksindustrie aantrekkelijk worden gemaakt, met name voor jongeren. Een voorbeeld hiervan zijn de zogenaamde cigarillo's. In Nederland worden dit type sigaren nog niet veel gerookt, maar in de Verenigde Staten worden cigarillo's nagenoeg net zoveel gebruikt als sigaretten onder middelbare scholieren. Het is goed mogelijk dat deze populariteit overwaait naar Nederland vanuit de Verenigde Staten, zoals dat ook bij de e-sigaretten is gebeurd.

Gezien deze potentiële populariteit van sigaren zoals de cigarillo, is het noodzakelijk om ook standaardregels te stellen aan de verpakkingen van deze producten. Hiermee wordt tegengegaan dat de tabaksindustrie sigaren, waaronder cigarillo's, via de verpakkingen aantrekkelijker maakt, waardoor jongeren mogelijk zouden kunnen beginnen met het roken van dit tabaksproduct.

Waarom is er geen koppeling gemaakt tussen pijptabak (een categorie die wordt uitgezonderd in het ontwerpbesluit) en sigaren, waarbij de verschillen tussen deze categorieën qua doelgroep, gebruik en productieproces veel dichter bij elkaar liggen en in Europa deze categorieën al onder een uitzonderingsbeleid vallen?

Sigaren kunnen net als e-sigaretten door de tabaksindustrie aantrekkelijk worden gemaakt, met name voor jongeren. Een voorbeeld hiervan zijn de zogenaamde cigarillo's. In Nederland worden dit type sigaren nog niet veel gerookt, maar in de Verenigde Staten worden cigarillo's nagenoeg

net zoveel gebruikt als sigaretten onder middelbare scholieren. Het is goed mogelijk dat deze populariteit overwaait naar Nederland vanuit de Verenigde Staten, zoals dat ook bij de e-sigaretten is gebeurd.

Gezien deze potentiële populariteit van sigaren zoals de cigarillo, is het noodzakelijk om ook standaardregels te stellen aan de verpakkingen van deze producten. Hiermee wordt tegengegaan dat de tabaksindustrie sigaren, waaronder cigarillo's, via de verpakkingen aantrekkelijker maakt, waardoor jongeren mogelijk zouden kunnen beginnen met het roken van dit tabaksproduct. Mochten mij signalen bereiken dat pijptabak op eenzelfde manier als e-sigaretten of sigaren populair (gemaakt) wordt voor jongeren, dan zal ik overwegen ook neutrale verpakkingen voor deze producten in te voeren.

Hoe verklaart u de besluitvorming ten aanzien van dit ontwerpbesluit, terwijl dit besluit momenteel TRIS-genotificeerd is in de Europese Unie en mogelijk tot handelingsbelemmeringen leidt vanuit andere lidstaten met betrekking tot de import?

Bij de totstandkoming van dit wijzigingsbesluit wordt rekening gehouden met de standstill-periode die geldt bij een notificatie op grond van Richtlijn (EU) 2015/1535. Deze eindigt op 13 september 2024. De standstill-periode heeft een opschortende werking ten aanzien van de besluitvorming.

In hoeverre is er een aanvullende TRIS-notificatie vereist om de nadere verpakkingseisen voor wat betreft de sigarenindustrie – met haar zeer specifieke productiekenmerken (veel variatie qua modellen, smaken, origine, verpakkingsoorten, verpakkingmaterialen, geproduceerd in kleine oplages etc.) – te controleren binnen de Europese Unie? En wat is hier de huidige status van?

Het bij uw Kamer ter voorhang voorliggende ontwerpbesluit betreft een wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit. In dit ontwerpbesluit is een delegatiegrondslag opgenomen om bij regeling eisen te kunnen stellen aan verpakkingen van sigaren en elektronisch dampwaar. Dit ontwerpbesluit is reeds genotificeerd bij de Europese Commissie. De standstill-termijn eindigt op 13 september 2024. Op dit moment is er nog geen reactie ontvangen op deze notificatie. De concrete eisen aan standaardverpakkingen voor sigaren zullen worden opgenomen in een wijziging van de Tabaks- en rookwarenregeling. Op het moment dat de wijziging van de regeling in concept gereed is, zal deze eveneens worden genotificeerd bij de Europese Commissie.

Vragen van de VVD-fractie

De sigarenbranche wordt geconfronteerd met een periode van een half jaar om de nieuwe verpakkingen in te voeren. De sigarenbranche vindt dit een veel te korte periode en acht zichzelf hier niet toe in staat. Wat is uw mening over deze invoeringstermijn van een half jaar?

In een wijziging van de Tabaks- en rookwarenregeling, waarin de nadere eisen zullen worden gesteld aan de standaardverpakkingen van sigaren en elektronische dampwaar, zal een overgangsbepaling met een uitverkoopregeling worden opgenomen. Deze uitverkoopregeling zal een termijn bevatten die redelijk is om de voorraden van al geproduceerde sigaren te kunnen verkopen en zich voor te kunnen bereiden op de nieuwe verpakkingen.

Vragen van de PVV-fractie

Op welke wijze wordt gemonitord of voorliggend ontwerpbesluit het gewenste positieve effect zal hebben en wat wordt gedaan als deze effecten achterblijven bij de verwachtingen?

Er zijn verschillende monitors naar het gebruik van tabaksproducten en aanverwante producten. Zo is er de Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) die onderzoekt hoeveel jongeren roken en vaperen. Ook voert het RIVM momenteel een onderzoek uit naar de effectiviteit van het smaakjesverbod voor e-sigaretten. Het is nog niet bekend wanneer dit onderzoek afgerond is. Het is de verwachting dat niet één maar een combinatie van wettelijke maatregelen zal zorgdragen voor een positief effect.

Wat zijn de kosten voor de branche om de verpakkingen aan te passen en wat zijn de gevolgen voor eventuele werkgelegenheid in Nederland?¹³

De kosten om de verpakkingen aan te passen zullen vergelijkbaar zijn met de regeldrukkosten die in 2020 voor neutrale verpakkingen voor sigaretten shagtabak zijn berekend.¹⁴ Deze kosten zullen voor sigaren en elektronische dampwaar in de nader nog op te stellen ministeriële regeling worden gespecificeerd.

Heeft de regering een gedegen en zo breed mogelijk onderzoek uitgevoerd naar de impact van gestandaardiseerde verpakkingen op de sigarensector? Zo nee, wat waren de redenen om dit onderzoek niet te houden en zo ja, wat waren de uitkomsten van het onderzoek?¹⁵

Een dergelijk onderzoek is niet uitgevoerd. De reden hiervoor is dat er geen verkoopverbod wordt ingevoerd. Het blijft toegestaan om sigaren te verkopen. Daarnaast verwacht de regering dat de gevolgen van de regelgeving nog relatief beperkt zullen zijn, omdat het gebruik van sigaren door jongeren op dit moment nog niet hoog is. Met deze regelgeving wil de regering juist voorkomen dat dit gebruik door met name aantrekkelijke verpakkingen zal gaan toenemen, zoals dat in de Verenigde Staten gebeurd is met een toenemend gebruik van cigarillo's door jongeren. Wel is er onderzoek uitgevoerd naar de aantrekkelijkheid van verpakkingen van sigaretten voor jongeren. Verschillende studies laten zien dat aantrekkelijke verpakkingen de aantrekkelijkheid van deze producten kunnen vergroten, met name voor jongeren.

Kunt u aangeven wat voorliggend ontwerpbesluit precies gaat bijdragen aan het tegengaan van instroom en verkoop van illegale e-sigaretten via de zwarte markt, alsmede wat de resultaten zijn van de huidige maatregelen om de illegale instroom en verkoop tegen te gaan?¹⁶

Met het voorliggende ontwerpbesluit wordt geborgd dat via lagere regelgeving een standaardverpakking van sigaren en e-sigaretten en andere elektronische dampwaar verplicht kan worden gesteld. De maatregel heeft tot doel de verpakking van e-sigaretten en de andere betrokken rookwaren minder aantrekkelijk te maken. De aantrekkelijkheid

¹³ De leden van de PVV-fractie verwijzen in dit verband naar de volgende passages uit de concept nota van toelichting, bijlage bij brief van de Staatssecretaris van VWS met Aanbieding ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit in verband met de invoering van standaardverpakkingen voor sigaren en elektronisch dampwaar, «Als onderdeel ... en proportioneel» (p. 13) en «In onderstaand schema ... € 207.576,- (p. 15).

¹⁴ Stcrt. 2020, 24728

¹⁵ Ibid., «Net als ... worden gemeten» (p. 6).

¹⁶ Ibid., «In antwoord ... wordt teruggedrongen» (p. 17).

van deze verpakkingen is namelijk één van de aspecten die een rol speelt bij het beginnen en voortzetten van gebruik van tabaksproducten en elektronische dampwaar door jongeren. De maatregel heeft echter niet het tegengaan van de instroom en verkoop van illegale e-sigaretten tot doel. De verwachting is ook niet dat de maatregel hierop een merkbaar effect zal hebben.

Wat betreft de verkoop van e-sigaretten, controleert de NVWA in eerste instantie bij de bron, namelijk de importeurs en distributeurs waar de e-sigaretten binnenkomen. Als de NVWA e-sigaretten aantreft met bijvoorbeeld een te grote inhoud, te veel nicotine of met een smaak anders dan tabak, dan wordt er opgetreden. De NVWA heeft al zo'n 3,6 miljoen e-sigaretten die niet aan de eisen voldeden uit de handel gehaald. De NVWA werkt in het toezicht samen met de Douane om meer zicht te krijgen op de invoer van e-sigaretten. Daarnaast controleert de NVWA bij verkopende partijen. Hier zitten ook controles bij naar aanleiding van meldingen van de Douane, politie of gemeenten, bijvoorbeeld over straatverkoop. Ook controleert de NVWA het aanbod van e-sigaretten op websites en op social media. Dat is immers één van de manieren waarop dealers hun producten aanprijzen. De NVWA heeft sinds januari van dit jaar ruim 1.000 advertenties en posts waarin e-sigaretten worden aangeboden van social media en platformen laten verwijderen. Daarnaast is de NVWA in gesprek met platformen om hen zelf actiever dit soort posts te laten opsporen en verwijderen.